

Tuokioiden ohje varhaiskasvatukseen

Tavoite ja suunnittelu

1.) Ajalliset tavoitteet työskentelylle:

- Kuinka pitkä prosessi tulee olemaan? Muutama tuokio, vai pidempi kuukauden / kuukausien prosessi?
- Onko tarkoituksena viikoittainen työskentely?

Suunnittelussa voi myös pohtia aloitusajankohtaa, joka voisi olla esimerkiksi lukukauden aloituksen yhteydessä.

2.) Tuokioiden sisältöjen tavoitteet

- Mitä tuokiot pitävät sisällään?
- Miten lasten ja vanhempien toiveet ja odotukset sekä asiantuntijuus voidaan ottaa huomioon tuokioiden sisältöjen suunnittelussa?

Tuokioissa käsiteltävät sisällöt voivat vaihdella laidasta laitaan: Nähtävyydet, ruokakulttuuri, musiikki, leikit, laulut, urheilu, ruokakulttuuri, eläimet, liput, sanat ja yksinkertaiset lauseet, taide, juhlat. Tuokioiden sisältöä miettiessä voidaan pohtia oman lapsiryhmän kiinnostuksenkohteita. Näistä voi myös keskustella yhdessä lasten kanssa.

Vanhempia voidaan kysyä mukaan suunnitteluvaiheeseen. Jos vanhemmilla on kiinnostusta, he voivat olla suurena apuna tuokioiden järjestämisessä kulttuurinsa asiantuntijana. Täytyy muistaa kulttuurisensitiivisyys ja avoimuus.

3.) Tuokioiden kulku

Tuokioiden olisi hyvä pitää sisällään pienimuotoinen keskusteluosuus tuokioiden alussa. Keskustelua voi virittää valmiiksi mietityillä kysymyksillä. Kysymykset mietitään aiheeseen sopiviksi ja lasten ikätason huomioiden. Kysymykset olisi hyvä olla sellaisia, ettei niihin voi vastata vain “kyllä / ei”. Keskustelua syntyy myös tuokioiden aikana, mutta alkukeskustelu voi auttaa lapsia orientoitumaan aiheeseen. Keskustelun tukena voidaan käyttää kirjoja, kuvia tai esineitä. Alkukeskustelu ei kuitenkaan saisi venyä liian pitkäksi, jotta lapset jaksavat keskittyä itse käytännön tekemiseen.

Keskustelun jälkeen siirrytään itse tekemiseen. Lapsille kerrotaan mitä tehdään ja miksi. Lasten ajatuksia huomioidaan sensitiivisesti työskentelyn aikana. Turvallinen ja myönteinen ilmapiiri voi auttaa sitä, että lapsi kertoo itsestään tai kotikielestään jotain muille lapsille ja aikuisille. Lapsilta voi tulla myös hyviä ajatuksia ja toiveita tuokioihin liittyen, joita on hyvä ottaa huomioon. Tuokioiden toiminnallisiin osuuksiin kuten askarteluun voi sisällyttää lastenmusiikkia ja lastenlauluja heidän kielillään.

Tuokioiden loppuun kysytään palautetta lapsilta esimerkiksi suullisesti. Tässä tilanteessa tai myöhemmin voidaan myös keskustella toiveista seuraavaa tuokiota varten.

Tarvittavat materiaalit ja resurssit

4.) Materiaalit ja resurssit

Seuraavan tuokion sisällön ollessa selvä, voidaan miettiä materiaaleja sitä varten. Materiaalia voi löytä päiväkodista ennestään esimerkiksi askarteluun tarvittavaa materiaalia.

Tuokiot voidaan pitää pienryhmissä, mutta toisaalta niitä olisi ihanteellista pitää mahdollisuuksien mukaan koko ryhmälle, jotta kaikki ryhmän lapset tulisivat huomioiduksi. Silloin pitää miettiä, pidetäänkö tuokiot esimerkiksi kolmessa pienryhmässä eri päivinä viikon aikana vai yhtenä isona ryhmänä pienempiin pöytäryhmiin jaettuna. Henkilöstöä ryhmän koon mukaan.

Toteutus (Neljä ohjetta / vinkkiä tuokioiden toteutukseen)

Tuokio 1. Liput

Valmistele:

- Lippukirja voi olla apuna keskusteluun
- Isot kuvat lipuista valmiina esimerkiksi tabletissa tai tulostettuna ja laminoituina

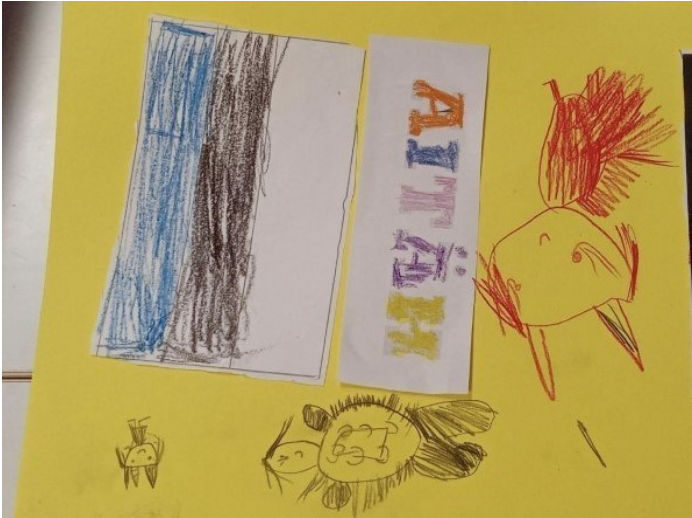
Tarvittavat materiaalit:

- Lippukirja, joissa infoa eri maiden lipuista
- A2 paperi tai muu isompi paperi julisteeksi
- Kyniä, värikyniä, väriliitujia, tusseja tai maaleja
- Saksia ja liimaa, viivoittimia
- Paperia lippujen askarteluun / valmiita lippuja (ilman värejä)
- Tarpeeksi isot kuvat lipuista, joko tabletissa tai tulostettuna

Toteutus:

1. Alkukeskusteluun voi sopia Moira Butterfieldin Lippukirja (2019), jossa on kuvia eri lipuista ja kiinnostavaa tietoa lippujen värien ja symbolien merkityksistä. Kirja sopii hyvin lippujen tutkimiseen lasten kanssa. Vaihtoehtoisesti tietoa voi etsiä muista kirjoista tai internetistä. Lippujen merkityksestä voi keskustella esimerkiksi tarkastelemalla niiden värejä, muotoja ja symboleja. Lippukirjaa voi käyttää myöskin pelkkänä informaatiolähteenä, eli sieltä voi lukea lippujen värien ja symbolien merkityksiä, mutta itse lippuja voidaan katsoa valmiiksi tulostetuista lipuista. Lippukirjan kuvat lipuista ovat hieman pieniä, jonka takia olisi hyvä olla isompia kuvia lipuista, joita näytetään lapsille.
2. Lapset voivat piirtää liput itse katsomalla mallia kuvista tai vaihtoehtoisesti värittää valmiiksi tulostettuja lippuja (esimerkiksi jos lipussa on liian monimutkaisia kuvioita).
3. Liput voidaan liimata julisteeseen ja viereen kirjoittaa maiden nimet tai teipata liput seinälle.
4. Loppukeskustelu / Lasten arviointi tuokiosta.

Tuokio 2. Perusfraasit / sanat eri kielillä

Valmistele:

- Lasten kanssa voidaan yhdessä sopia sana / sanoja, joita käsitellään ja mitä sanoja he haluavat oppia muilla kielillä
- Tutustutaan etukäteen sanojen kirjoitusasuun ja lausumiseen
- Voidaan tulostaa etukäteen sanat, jotta lapset voivat halutessaan ottaa niistä mallia kirjoittamiseen

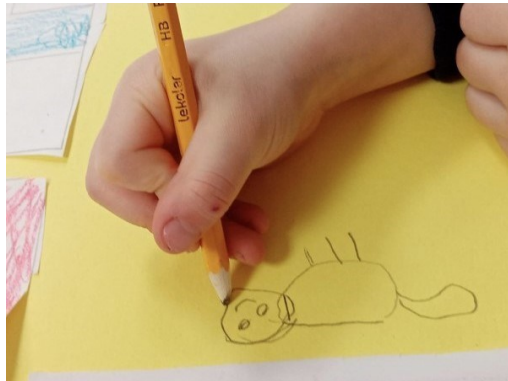
Tarvittavat materiaalit:

- Värikyniä, liituja, tusseja
- Eriväristä paperia
- A2 paperi tai muu isompi paperi julisteeksi
- Muita asioita koristeluun esimerkiksi pieniä tarroja
- Sakset ja liimapuikkoja

Toteutus:

1. Alkukeskustelussa keskustellaan eri kielistä ja myöskin eri kielten kirjaimista. Voidaan keskustella, mitä eroja ja yhtäläisyyksiä kirjaimilla on. Lapset voivat sanoa halutessaan omalla kielellään sen sanan, jota käsitellään. Toistetaan ja taputetaan yhdessä sanat lasten kanssa. Lapset voivat kertoa myös jotain kielestä / kielistä, jota he puhuvat kotona perheensä kanssa.
2. Katsotaan tulostettuja sanojen kirjaimia ja lapset voivat kirjoittaa paperiinsa sanan omalla kielellään. Jos kirjoittaminen on lapselle vielä kovin haasteellista, hän voi myös värittää ja koristella valmiiksi tulostetun sanan.
3. Koristelun jälkeen sanat leikataan ja liimataan toiseen julisteeseen. Juliste laitetaan esille seinälle.
4. Loppukeskustelu / Lasten arviointi tuokiosta.

Tuokio 3. Eläimet

Valmistele:

- Lasten kanssa voidaan käydä kirjastossa hakemassa eläintietokirjoja / vaihtoehtoisesti voidaan etsiä tietoa internetistä ja koota esimerkiksi yhteinen (powerpoint-)esitys eläinten kuvista ja tiedoista

Tarvittavat materiaalit:

- Eläintietokirjat
- Paperia
- Piirustusvälineet: Värikyniä, tusseja, liituja
- Sakset ja liimapuikkoja
- A2 paperi julisteeksi

Toteutus:

1. Eläintietokirjoista / Internetistä tutkitaan lasten kanssa eri eläimiä ja katsotaan, mitä eläimiä asuu eri maissa. Voidaan keskustella, miksi eläimet asuvat tietyissä maissa ja mitä eri ja toisaalta samoja eläimiä löytyy niistä maista, joista lapsilla on taustaa.
2. Lapset voivat valita eläimen / eläimet, jotka he piirtävät ja värittävät paperille.
3. Eläimet leikataan ja liimataan julisteeseen.
4. Loppukeskustelu ja lasten arviointi tuokiosta.

Tuokio 4. Eri maiden ruokakulttuurit

Valmistele:

- Vanhemmilta voidaan kysyä ruokatottumuksia heidän kulttuureistaan ja reseptejä sellaisista ruuista, joita voidaan tehdä yhdessä lasten kanssa päiväkodissa. Internetistä voi myös löytyä reseptejä ja kuvia eri maiden ruokakulttuureista.
- Lasten kanssa voidaan äänestää resepteistä yksi suolainen ja yksi makea herkku, jotka tehdään sovittuna päivänä. Huomioidaan lasten allergiat ja ruokarajoitteet.

Tarvittavat materiaalit:

- Tarvittavat raaka-aineet leipomista / ruuanlaittoa varten.
- Tarvittavat esineet ja tila ruuanlaittoa varten.
- A2 paperi julisteeksi (kuvia ja reseptejä varten)

Toteutus:

- Ennen varsinaista tuokiota (esimerkiksi pari viikkoa ennen) äänestetään lasten kanssa yksi makea ja yksi suolainen resepti, joka tehdään.
- Samalla voidaan keskustella eri ruokakulttuurien tavoista ja ruokatottumuksista sekä katsoa kuvia aiheeseen liittyen. Ruokakulttuuri-teemaan liittyen voi keskustella esimerkiksi eri kulttuurien yleisimmistä ruuista, ruokailun merkityksistä (yhteisöllisyys, yksilöllisyys), juhla- ja arkiruuista sekä ruokatavoista.
- Varsinaisessa tuokiossa sovittu ruoka tehdään yhdessä lasten kanssa. Lapsille voidaan antaa eri tehtäviä ja aikuiset auttavat lapsia. Kokkailusta ja valmiista lopputuloksesta voidaan ottaa kuvia, jotka myöhemmin voidaan tulostaa ja liimata julisteeseen.
- Ruokien maistelun jälkeen voidaan keskustella lasten kanssa heidän makuelämyksistään ja oliko ruoka itselleen tuttua vai tutustuko lapsi johonkin itselleen uuteen makuun.
- Julisteeseen voidaan kuvien lisäksi liimata vanhempien antamia tai internetistä tulostettuja reseptejä.
- Reseptejä voidaan hyödyntää toisella kertaa, kun lasten kanssa tutustutaan johonkin eri ruokakulttuuriin.